

Levererade skogsplantor 2021

2021 levererades 452 miljoner skogsplantor, vilket är en ökning från 2020 (11 procent). Mängden tallplantor har ökat stadigt sedan 2013. Under 2021 var ökningen knappt 33 miljoner (16 procent) jämfört med 2020. Även mängden granplantor ökade, med knappt 8 miljoner (4 procent) under 2021.

Ökning av levererade plantor

2021 levererades 452 miljoner skogsplantor, vilket är en ökning från 2020 med 45 miljoner (11 procent). Mängden tallplantor har ökat stadigt sedan 2013 och fortsatte att öka 2021. Mängden granplantor, som minskade under 2020, ökar med knappt 8 miljoner (4 procent) under 2021. Även gruppen övriga barrträd tillsammans med lärkarter och sitkagran ökade under 2021 (0,8 miljoner plantor, dvs. 19 procent), jämfört med 2020.

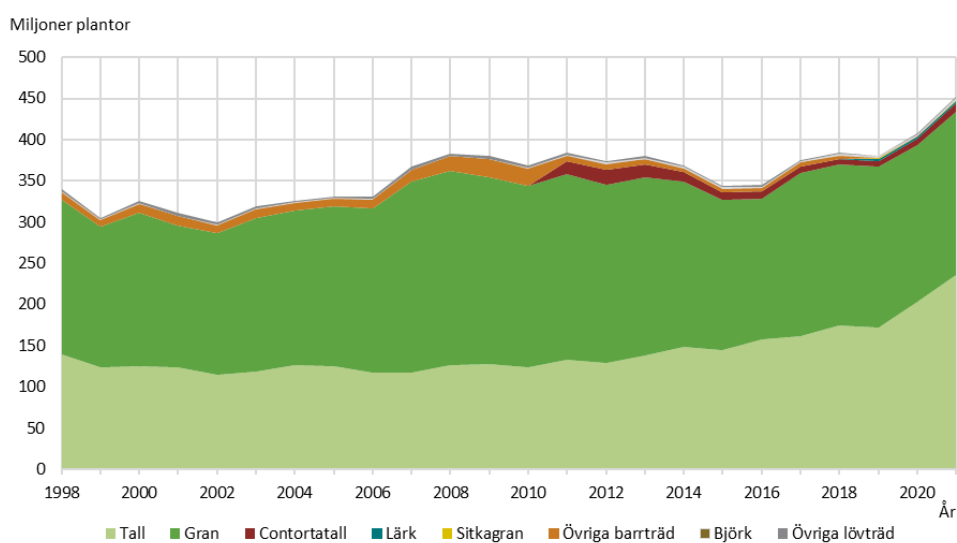
Contortatall har minskat stadigt sedan 2012 men har ökat de senaste två åren. 2021 levererades

9,8 miljoner plantor av contortatall vilket är 2,5 miljoner fler plantor (35 procent) än 2020.

Från och med 2019 särredovisas lärk och sitkagran från övriga barrträd. 2021 levererades 3,7 miljoner lärkplantor, vilket är en ökning med 39 procent. Levererade plantor av sitkagran fortsätter dock att minska. Under 2021 levererades 0,7 miljoner plantor, vilket är en minskning med 30 procent jämfört med 2020.

Antalet levererade plantor av björk (1,8 miljoner) ökade med 12 procent och övriga lövträd (1,8 miljoner) med 62 procent.

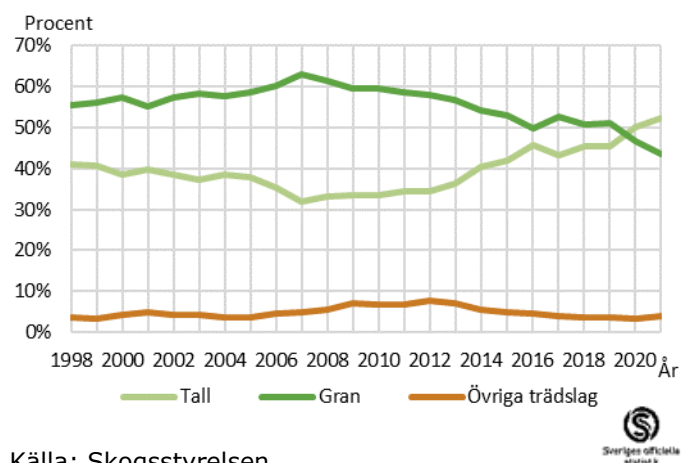
Figur 1. Antal levererade plantor per trädslag

Tall (52,3 procent), som under 2020 tog över ställningen från gran (43,7 procent) som det vanligaste trädslaget bland levererade skogsplantor fortsätter att öka sin andel. Gran- och tallplantor utgör tillsammans 96 procent av det totala antalet levererade skogsplantor. Contortotalen står för 2,2 procent och lärk 0,8 procent. Sitkagran, björk och övriga barr- och lövträd utgör var för sig mindre än 0,5 procent av antalet levererade skogsplantor.

Det bör noteras att dessa värden inte anger hur trädslagen fördelar sig i den framtida skogen. En betydande del av tallen och nästan all björk och merparten av övriga lövträd i skogen har förnygrats naturligt.

Figur 2. Andel levererade skogsplantor med fördelning på tall, gran och övriga trädslag

Källa: Skogsstyrelsen

Täckrot dominerar som produktionssätt

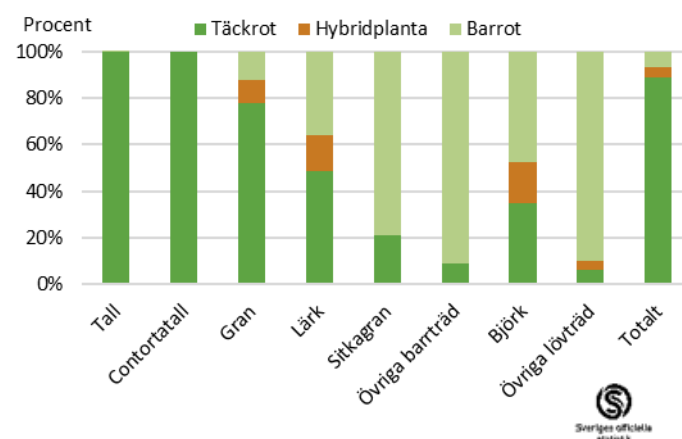
Täckrot är det helt dominerande produktionssättet för skogsplantor. 2021 utgjorde täckrotsplantor 89 procent av alla levererade skogsplantor. Barrotsplantor utgjorde 7 procent.

Från 2019 redovisas en ny kategori av produktionssätt – hybridplanta. 2021 producerades sammanlagt 5 procent av levererade skogsplantor som hybridplantor. Andelen av björk och lärk producerade som hybridplantor är 18 respektive 16 procent. För gran och övriga lövträd är andelarna 9 respektive 4 procent.

Tall och contortotal produceras i princip enbart som täckrotsplantor. Andelen granplantor som producerades som täckrot 2021 var 78 procent.

12 procent av granplantorna, 36 procent av lärk, 79 procent av sitkagran, 91 procent av övriga barrträd, 48 procent av björk samt 90 procent av övriga lövträd producerades som barrot.

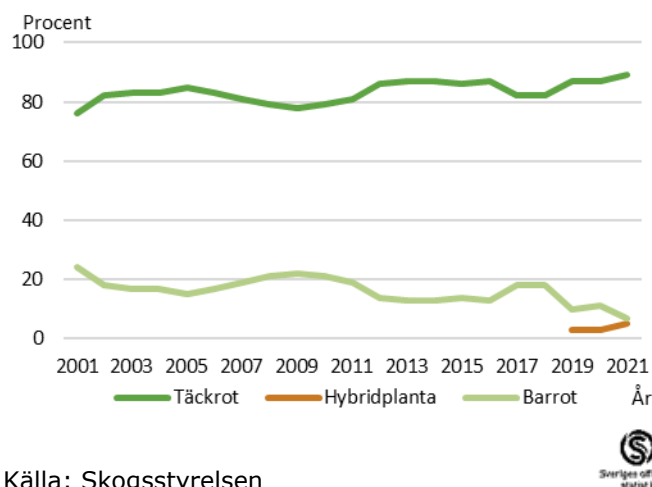
Figur 3. Produktionssätt per trädslag 2021

Källa: Skogsstyrelsen

Relationen mellan täckrots- och barrotsplantor har varierat något under 2010-talet. De senaste tre åren har dock andelen barrotsplantor minskat, från 18 procent 2018 till 6 procent 2021.

Figur 4. Andel för produktionssätt

Källa: Skogsstyrelsen

Förökningsätt för skogsplantor

Från och med 2019 redovisas om levererade skogsplantor förökats från frö eller är vegetativt förökade. Totalt sett förökades levererade barrplantor från frö till i princip 100 procent och den vegetativt förökade andelen var mycket liten.

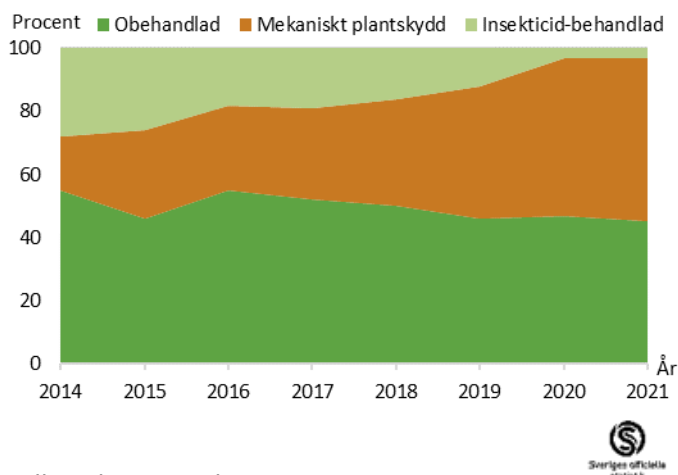
Vegetativ förökning tillämpades främst för lövplantor. 1 procent av levererade björkplantor och 13 procent av övriga levererade lövträdplantor var vegetativt förökade. Av övriga lövplantor är det främst hybridasp och poppel som förökas vegetativt.

Mekaniskt plantskydd något större andel än obehandlade

Lite mer än hälften (55 procent) av alla barrträdsplanter levererades med någon form av plantskydd mot snytbagge (mekaniskt eller kemiskt) 2021. Andelen obehandlade barrträdsplanter var 45 procent. Trenden med ökad andel planter med mekaniskt skydd och en minskande andel insekticidbehandlade barrträdsplanter har varit tydlig. Under de senaste två åren har andelen insekticidbehandlade planter varit 3 procent, jämfört med 28 procent för 2014.

Andelen mekaniskt skyddade planter har ökat från 17 procent 2014 till 52 procent 2021. Det går inte i statistiken att urskilja var i landet behandlade respektive obehandlade planter används.

Figur 5. Utvecklingen av användandet av olika plantskydd

Källa: Skogsstyrelsen

43 procent av tallplantorna var behandlade vid leverans medan contortatallplantorna behandlas i mycket lägre utsträckning. De mekaniskt skyddade tallplantorna fortsatte att öka (42 procent 2021 jämfört med 38 procent 2020). Av contortatallplantorna var 84 procent obehandlade medan resterande 16 procent hade mekaniskt skydd.

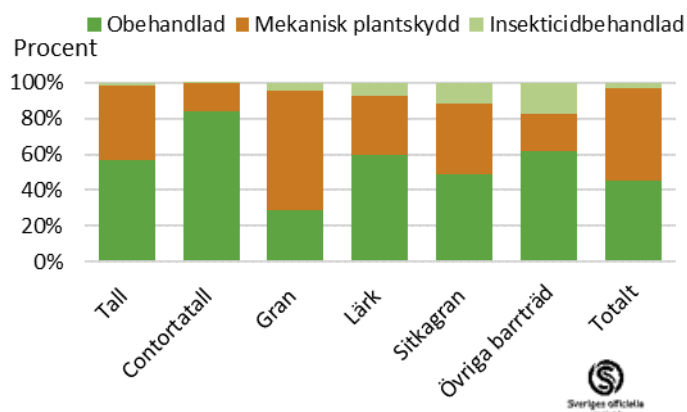
Andelen obehandlade granplanter har ökat från 28 procent 2020 till 29 procent 2021. Andelen granplanter med mekaniskt plantskydd har ökat från 66 till 67 procent under samma period. Insekticidbehandlade granplanter har minskat från 5 procent 2020, till 4 procent 2021. Från 2014, då skyddsmetod började redovisas, till 2019 har andelen insekticidbehandlade granplanter gått från 35 till 17 procent.

Andelen obehandlade lärk- och sitkagranplanter har ökat till 69 respektive 54 procent jämfört

med 2020 (61 respektive 49 procent). Efter en kraftig ökning 2020 så har andelen lärk- och sitkagranplanter med mekaniskt skydd minskat något, till 32 respektive 40 procent (33 respektive 45 procent 2020).

Huvuddelen av övriga barrträd (62 procent) levererades obehandlade. Det är en minskning från fjolårets 82 procent. Förklaringen är att andelen med mekaniskt skyddade planter har ökat till 21 procent, från 0 procent 2020. Andelen insekticidbehandlade övriga barrträd under 2021 var 17 procent, vilket är en minskning från 18 procent 2020.

Figur 6. Användningen av plantskydd 2021

Källa: Skogsstyrelsen

Huvudsakligen svensk härkomst för planter

Frön delas upp i beståndsfrö, som kommer från skogar, och plantagefrön, som kommer från särskilt anlagda fröplantager.

Majoriteten (84 procent) av de levererade skogsplantorna 2021 kom från plantagefrö från svenska fröplantager. Detta är en ökning jämfört med 2020 då motsvarande andel var 81 procent. Svenskt och utländskt beståndsfrö utgjorde 5 procent vardera. Utländskt plantagefrö stod för 6 procent av härkomsten av de levererade skogsplantorna.

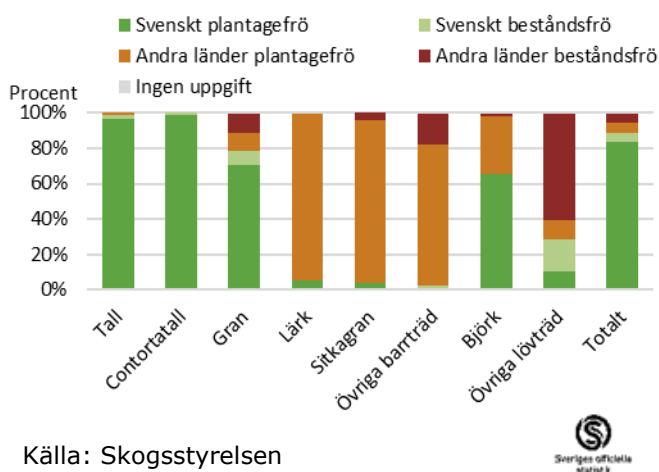
Användningen av beståndsfrö har minskat och användningen av plantagefrö har ökat sedan frågan om härkomst inkluderades i undersökningen. Fördelat per trädslag kom tall och contortatall i princip enbart från plantagefrö med svensk härkomst (96 respektive 99 procent).

71 procent av granplantorna kom från svenska fröplantager, vilket är en ökning jämfört med 65 procent 2020. Både andelen granplanter som härstammade från utländskt plantagefrö respektive utländskt beståndsfrö minskade något jämfört med 2020, till 10 respektive 11 procent..

Plantor av lärk och sitkagran härstammade 2021 till största del från utländskt plantagefrö (94 respektive 92 procent). Även övriga barrträd härstammade i huvudsak från utländskt plantagefrö (80 procent). Det är en ökning från 2020 då motsvarande andel var 58 procent. Utländskt beståndsfrö utgjorde 18 procent av levererade skogsplantor av övriga barrträd.

Två tredjedelar av björkplantorna hade härkomst från svenska fröplantager och en tredjedel från utländskt plantagefrö. När det gäller övriga lövträd kom 60 procent från utländskt beståndsfrö och 18 procent från svenskt beståndsfrö. Svenskt och utländskt plantagefrö utgjorde 11 procent vardera för levererade övriga lövträd.

Figur 7. Andel levererade plantor 2021 per trädslag och härkomst

Källa: Skogsstyrelsen

Införsel av plantor och frön för skogsbruket

Skogsstyrelsens register för införsel av plantor och frön som den här fördjupningen baseras på har en eftersläpning i registreringen på två år. Det innebär att årets redovisning baseras på data till och med 2020 med startår 2004. Dessa uppgifter är inte en del av den officiella statistiken om levererade skogsplantor.

Inom EU råder fri handel, så även för skogsplantor och frön. Däremot finns anmälningsplikt för in- och utförsel av plantor och frön och anmälan görs till Skogsstyrelsen. Import av skogsplantor och frö från länder utanför EU är tillåtet för vissa länder, däribland Norge. För dessa länder råder tillstånds- och anmälningsplikt.

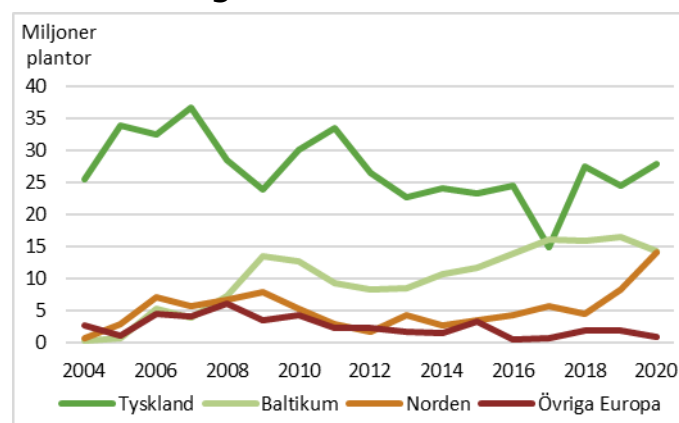
Plantor och frön som förts in i Sverige från andra länder kan, men behöver inte, ha sin härkomst i avsändarlandet. En betydande del av infört material har svensk härkomst men något steg i produktionen har skett i avsändarlandet.

Under 2020 fördes det in 57,3 miljoner plantor till Sverige från andra länder. Det innebär att cirka 14 procent av de levererade plantorna 2020 (407 miljoner plantor totalt) åtminstone delvis producerats utanför Sverige. Dock oklart om plantorna levererats samma år som de importerades.

Under 2020 fördes flest plantor in från Tyskland (49 procent) följt av Baltikum och Norden med 25 procent vardera. Plantor från övriga Europa stod för 3 procent av införseln.

Långsiktigt har införseln av skogsplantor minskat från Tyskland och ökat från Baltikum. Före 2005 importerades en stor andel från Tyskland men efter stormarna Gudrun och Per ökade behovet av främst granplantor vilket ledde till ökad införsel från andra länder. Detta mönster har sedan bestått fram till 2018. Under 2018 ökade införseln från Tyskland igen. Införseln från Norden har ökat från drygt 4,5 miljoner plantor 2018 till drygt 14,1 miljoner plantor 2020.

Figur 8. Antal införda skogsplantor per land eller region

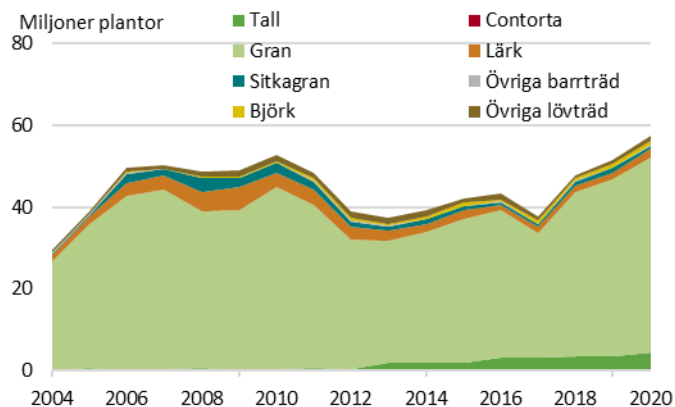

Källa: Skogsstyrelsen

Införseln av plantor fördelade på trädslag domineras av gran, som genomgående står för minst 80 procent av den totala införseln av plantor. Bland de andra trädslagen är tall vanligast följt av, lärk, björk, sitkagran och övriga lövträd. Trenden för tallen har varit ökande (7,5 procent 2020) men har de senaste åren planat ut. Trenden för lärk har varit vikande sedan slutet av 00-talet men har, åtminstone tillfälligt, planat ut. Sitkagran, övriga lövträd och björk utgör 1,2 till 1,8 procent av införda skogsplantor. Övriga barrträd står för endast 0,3 procent under 2020.

Långsiktigt har andelen tall- och granplantor av totalt antal levererade skogsplantor närmast sig varandra. Detta speglar sig dock inte i relation till antalet införda gran- respektive tallplantor.

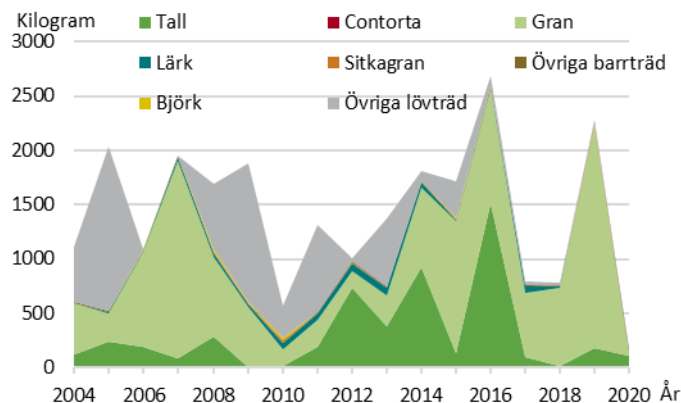
Figur 9. Antal införda skogsplantor per trädslag

Källa: Skogsstyrelsen

Införseln av frö varierar kraftigt över tid, både gällande mängd och trädslag. Införseln av frö summerade 2020 till endast 173 kg, varav tallfrö stod för merparten. Den stora minskningen av införsel av frön beror till största del på att EU inte tillåter införsel från Belarus efter 31 december 2019. Införseln av frön från Belarus var drygt 1 800 kg 2019.

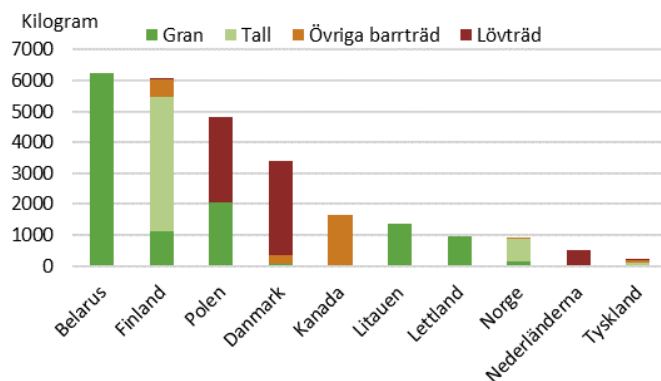
Figur 10. Införsel av frö i kilogram per trädslag

Källa: Skogsstyrelsen

Under senaste femårsperioden (2016 till 2020) domineras fröinförseln från Belarus följt av de nordiska länderna, där mest frön förs in från Finland, 31 procent. Från Finland förs det i huvudsak in tallfrön men även en del granfrö. Införseln från Danmark utgörs till en större del av frön från lövträd, medan det från Norge är mest tallfrön. I denna figur ingår endast länder varifrån det förts in minst 100 kg under perioden 2004 till 2020. Notera att lövträdsfrö domineras av ek och bok som har tunga frön. Införseln av lövträdsfrön kan därför inte jämföras rakt av med införseln av barrträdsfrön.

Figur 11. Införsel av frö i kilogram per land 2004-2020

Källa: Skogsstyrelsen

Så gör vi statistiken

Uppgifterna bygger på resultat från Skogsstyrelsens enkätundersökning om produktion av skogsplantor. Skogsstyrelsen har publicerat uppgifter om produktionen av skogsplantor sedan 1998. Syftet har varit att kunna kvantifiera omfattningen av levererade skogsplantor för användning i Sverige.

Undersökningen genomförs som en enkätundersökning och vänder sig till alla registrerade företag som bedriver yrkesmässig handel med skogsodlingsmaterial. Totalt rör det sig om drygt 30 företag. Undersökningen avser levererade skogsplantor under kalenderåret 2021.

Mer information om undersökningen finns på Skogsstyrelsens hemsida:

www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/produktion-av-skogsplantor/

Definitioner och förklaringar

Täckrot

Planta vars rötter omges av en substratklump som vanligtvis består av torv.

Hybridplanta

Hybridplantor avser omskolade täckrotsplantor på friland.

Barrot

Planta utan medföljande odlingssubstrat (jord eller torv) kring rötterna.

Plantor från frö

Plantor uppdragna från frö.

Vegetativt förökade plantor

Med vegetativt förökade plantor avses alla former av vegetativ förökning t.ex. sticklingar, SE-plantor m.m.

Mekanisk behandling

Användning av mekaniska eller fysiska skydd mot insekter.

Insekticidbehandling

Användning av kemiska växtskyddsmedel för bekämpning av insekter.

Härkomst

Anger den geografiska plats där fröet eller växtdelen har skördats.

Plantagefrö

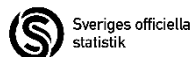
Omfattar frö från godkända fröplantager.

Beståndsfrö

Omfattar frö från:

- godkända frötäcksbestånd
- godkända frötäcksområden
- icke godkända frökällor för användning på egen mark

Godkända frökällor i Sverige finns redovisade i Rikslängden. Varje EU-land upprättar motsvarande förteckningar, s.k. "National List", över godkända frökällor. EU:s gemensamma förteckning över godkända frökällor heter FOREMATIS.

Statistiken är producerad av Skogsstyrelsen som ansvarar för officiell statistik inom området.

Produktnummer: JO0313. Serie: JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Utkom den 5 april 2022

Kontakt: Magnus Furst

Telefon: 0560-68 99 46

E-post: magnus.furst@skogsstyrelsen.se